

LA VIDA NOVA EN CRIST

GNA BEGOÑA FORNES

Itinerari teològic i espiritual a través de la contemplació dels mosaics de la vida de Sant Francesc, obra de Marko I. Rupnik, situats a la cripta de l'Església de Sant Pius de Pietralcina, a Sant Giovanni Rotondo¹.

“Despullat de l’home vell”, “Revestiu-vos de Crist” ... És la invitació que ens fa Marko I. Rupnik a través de la contemplació orant dels seus mosaics. Els episodis escollits, lluny de ser merament biogràfics, estan plens de contingut teològic-espiritual que ajuden, a qui els contempla, a caminar en una vida nova.

Intencionadament, aquests mosaics han estat situats a la part inferior de l'Església, de tal manera que, per accedir a ells, cal anar realitzant tot un camí de “descens” que més enllà d’alguna cosa espacial pretén evocar el que suposa caminar després de les petjades de Jesús. Potser és aquesta la primera catequesi que se’ns vol transmetre: sense abaixament i humilitat no es pot entrar “en la vida nova”.

Però abans de començar el descens, el visitant ha de fixar la seva atenció per poder desxifrar els escrits, de lectura gens fàcil, que encapçalen l’exposició:

Nella pienezza del tempo Dio mandò suo Figlio / spogliati dell’uomo vecchio / rivestiti di Cristo / lo Spirito Santo grida Abba / figli nel Figlio.

“Battezzati in Cristo Gesù / nella sua morte / risorti in Lui / vivi tornati dai morti / camminare in una vita nuova”.

1. Aquest article està inspirat tot ell en el llibre de Marko I. Rupnik, *Il Cammino dell’uomo nuovo*. Edicions Lipa, Roma 2009.

Aquests escrits obliguen a aturar el pas, prestar atenció a l’important, prendre consciència de quina vida es tracta quan parlem de la vida del cristià, de la vida dels sants. D’aquesta manera s’entra en “comunió espiritual” amb ells, i de la seva mà, caminem cap a la vida nova, afrontem els senders de la lluita espiritual i d’un amor que es realitza en mode pasqual: passar per la mort per ser assolits per una forma nova de vida, primícia de resurrecció.

La vida nova que rebem en el baptisme i que els sants han viscut amb tota radicalitat és la resposta conjunta que dona l'home i l'Esperit Sant que l'habita a l'Encarnació de Déu. Podem viure la vida de Déu perquè Crist s'ha fet home assumint tota realitat humana.

Les primeres imatges volen portar a la memòria aquest fet: La Mare de

Déu, tota immersa en l'escolta, acull el Verb, la Paraula i comença a teixir-li un cos humà. A la Nativitat, la Mare de Déu col·loca el nen en el Pessebre i els seus trets ens recorden anticipadament aquells del Crucificat (només cal fixar-se en la similitud dels seus vestits, o les seves mans obertes en abraçada universal).

El camí cap a la cripta pròpiament comença amb el baptisme de Francesc. Francesc mor, amb una mort semblant a la de Crist, i d'acord amb el Crucificat, és revestit de vestidures, signe de vida nova.

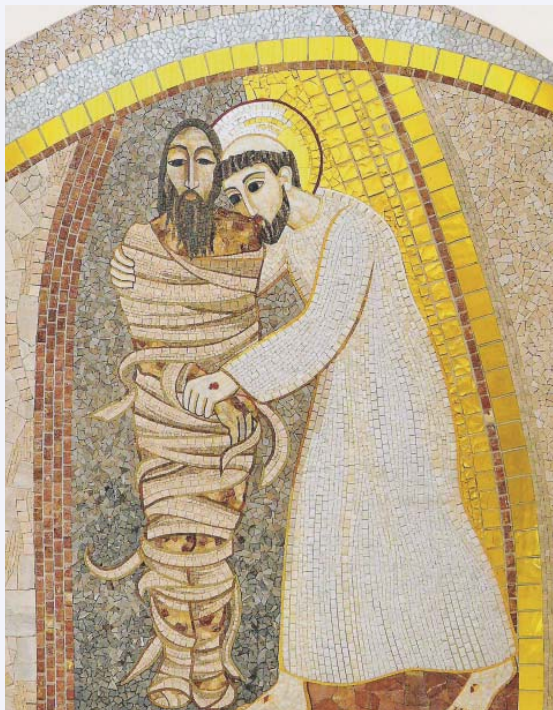
A través del Baptisme, deixem de viure entre tenebres i ombres de mort per entrar a la llibertat dels fills de Déu, en una vida nascuda no ja de carn i sang humana, sinó de l'aigua i l'Esperit.

L'AMOR, CAMÍ DE L'HOME NOU

Quan Francesc pren consciència d'aquesta vida veritable, la de Crist, comença a realitzar els seus gestos,

desobeint el gust dels sentits humans i les seves conviccions i obrint-se a les intuïcions que, a través de l'Evangeli, van arribant a la seva vida.

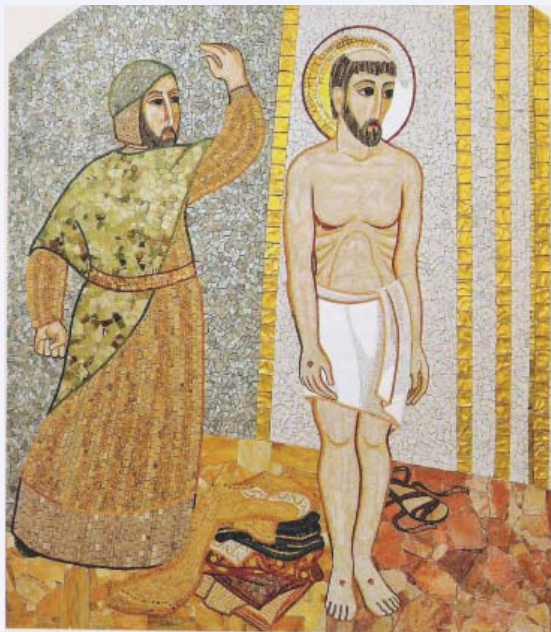
Besar a un leprós significava contaminar-se i morir, però per al leprós, ser besat era una mena de sortida del sepulcre, ja que d'alguna manera el fet de ser ignorat el convertia en mort vivent. El mosaic el presenta, per tant, evocant la figura de Llàtzer, sortint de la tomba. Francesc, per la seva banda, apareix amb vestidures blanques, és a dir, revestit de la novetat de la vida baptismal, la vida regenerada en Crist.

“Quan jo estava en els pecats, se'm feia amarga en extrem la vista dels leprosos. Però aquest Senyor em portà entre ells i vaig usar de misericòrdia amb ells. I en allunyar-me d'ells, el que abans em semblava amarg em va ser convertit en dolcesa de l'ànima i del cos”.

LA MENTALITAT DE L'HOME VELL

La vida nova es troba ben aviat amb la realitat segellada pel mal. El pare de Francesc, no pot entendre el camí triat pel fill, té per a ell altres expectatives. Però la vida que el seu pare li vol donar està destinada a la mort, i revestit d'aquesta vida vella, Francesc ja no sap ni vol viure.

Per això, amb humilitat i sense violència, es despulla de les seves coses i s'orienta definitivament cap al Pare de qui pren nom tota paternitat.

L'ABAST D'UNA CRIDA

A Sant Damià, sumit en intensa pregària, Crist crucificat parla a Francesc i li demana que reperi la seva església amenaçada de ruïna. Francesc es posa ràpidament en camí, però només a poc a poc s'entendrà l'abast d'aquesta crida: donar a l'Església novament un aspecte evangèlic.

Davant d'una època d'expansió social i recerca de riqueses, Francesc opta per una vida evangèlica, en seguiment de Crist pobre, abandonat i crucificat. Per això en el mosaic apareix abraçant l'aspecte més dramàtic de la humanitat de Crist, afirmant que és precisament aquest camí el que garanteix la unió amb Déu i amb els altres. Al mateix temps, amb l'altra mà sosté l'església en ruïnes, una església al costat de la qual es troben les dones que han seguit a Crist en el

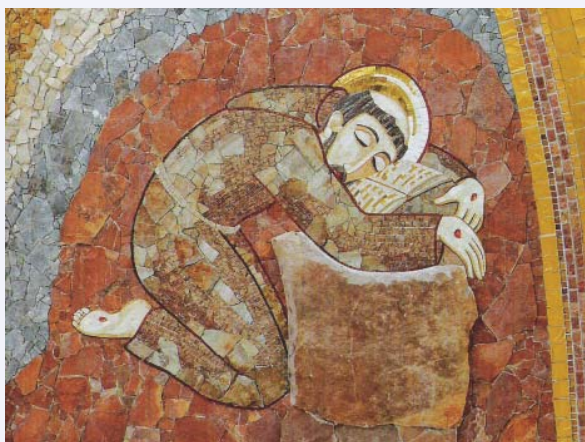

calvari, volent significar que més enllà d'un edifici, l'Església és comunió de persones al voltant del misteri pasqual de Crist, del qual Francesc vol ser testimoni vivent.

REPÒS EN DÉU

La vida en Déu i el diàleg amb Ell és com la respiració. La respiració mostra que estem vius i el diàleg amb Déu mostra que vivim de la seva vida.

Com els grans místics, Francesc estimava pregar amagat en grutes excavades. Aquestes l'ajudaven a anar

descendint cada vegada a llocs més profunds. Hi ha tants estrats per travessar abans d'arribar a la veritat del cor!

La gruta allunya dels sorolls i les veus i, submergit en les entranyes de la terra, convida a néixer de nou.

La gruta recorda també la tomba, la mort, i condueix l'home a ser sobri, a encertar en les seves eleccions, a comprendre quins són els valors importants de la vida.

I finalment, la gruta evoca també la tomba buida, record de la resurrecció de Crist.

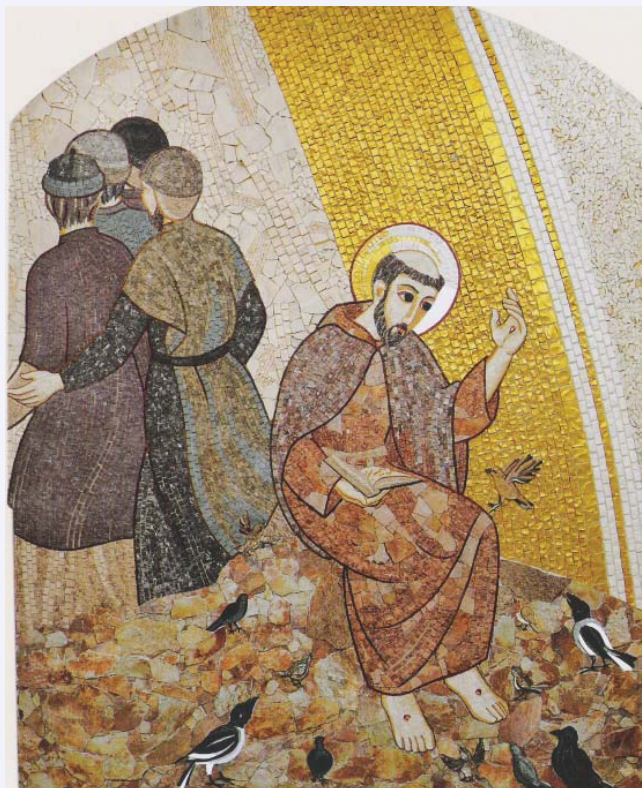
Però lluny d'apartar Francesc de la realitat del món, amagat a la terra, arriba a fer-se un amb ella, tant que, tal com es plasma en el mosaic, el seu vestit i la terra que l'envolta té gairebé el mateix color. La seva pregària és l'oració de la terra, però recolzada sobre la roca ferma que és Crist.

L'HORA DE LA PASQUA

S'explica que havent anat Francesc a Roma a predicar l'evangeli, els prelats i els habitants de Roma no van voler escoltar-lo. Com a signe de la seva duresa, va dirigir, llavors, les seves paraules als ocellets que voleiaven al seu voltant, que el van escoltar en un atent silenci.

La vida nova no pot deixar de comptar amb la incomprensió dels homes. La Pasqua no s'ha de buscar, ens ve donada: la incomprensió, la malaltia, el dolor, les dificultats ... La mort i la resurrecció viscudes en el baptisme han de ser la clau de lectura de tots aquests esdeveniments. La Pasqua és un procés que ens fa travessar totes les etapes de la vida de Crist, amb la certesa de la resurrecció ja esdevinguda però encara no portada a la seva plenitud i per això no quedem dispensats de les morts contínues que encara hem d'afrontar.

LES FORCES DEL MAL

Sant Francesc no coneix treva en la lluita. Inclinat sobre l'Evangeli, es defensa del dimoni i de les agitacions amb que li turmenta.

Totalment encorbat, no deixa cap escletxa oberta, únicament aquella per la qual "entren" a la seva vida les paraules de l'Evangeli, sobre les quals Francesc aboca les llàgrimes dels seus ulls malalts.

L'única manera de tancar-se davant el mal és l'obertura radical cap al bé. Es venç el mal només amb el bé.

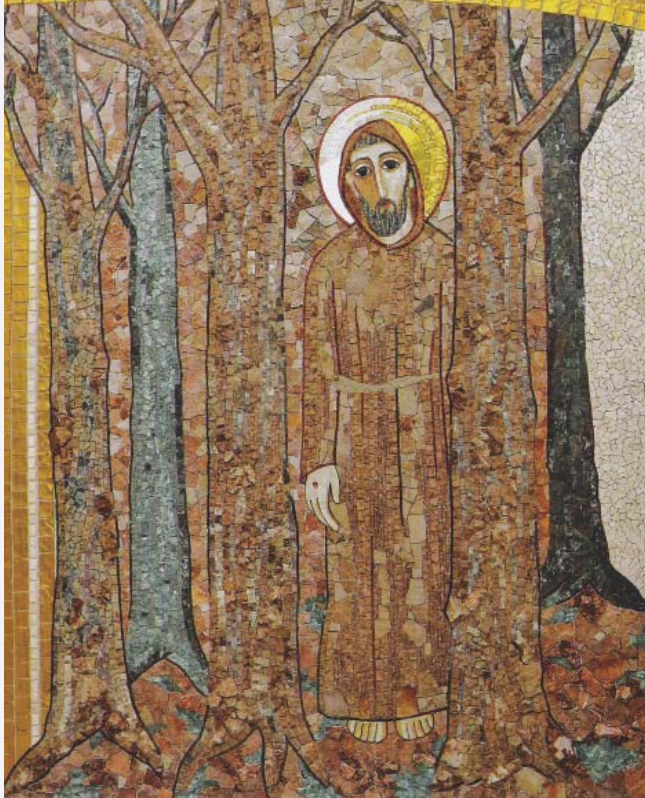

L'AMOR NO ÉS ESTIMAT

El plor és una característica constant en la vida espiritual de Francesc. Plor pel seu propi pecat, pels de la humanitat, per la lluita solitària en la qual Déu priva de la consolació sensible perquè l'estimem amb gratuïtat ...

Però el motiu principal del seu plor és que l'amor no és estimat, plora davant la duresa del cor de l'home, que no respon al boig amor de Déu.

En l'escena Francesc es confon pràcticament amb els arbres. Comparteix amb ells el seu silenci i solitud, i també la paciència de quedar exposat a la intempèrie: ja sigui amb sol o pluja, amb neu o calamarsa, l'arbre està allà. La paciència és virtut provada.

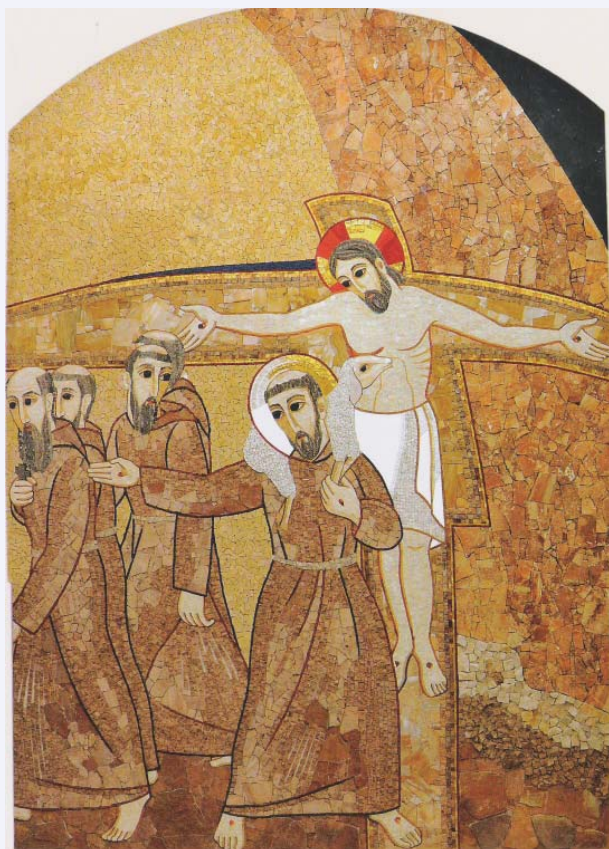

COMPASSIUS I BENIGNES

L'escena de Francesc que mana als seus germans a predicar la compassió i la misericòrdia explica el que per a ell vol dir construir l'Església.

La visió de Sant Damià cada vegada es va interioritzant més, fins al punt d'arribar a entendre que el que Déu vol és que anunciï a Crist com a Salvador, com Aquell que perdona els nostres pecats. La humanitat rau en el mal i necessita algú que la redimeixi. Per això la missió dels germans és anunciar la misericòrdia assumint ells mateixos la imatge del bon pastor que carrega l'ovella ferida i la porta, no davant d'un jutge, sinó davant el Senyor.

L'ovella, al seu torn, veu el costat obert de Crist, a través del qual pot entrar en la profunditat inescrutable de la misericòrdia de Déu.

PER SOBRE DE TOT, LA CARITAT

Francesc rescata un frare del moralisme, fent-li veure que el que salva no és el rigor en els dejunis o el compliment de les regles, sinó l'amor.

L'ascesi no és fruit del nostre esforç personal sinó participació en el misteri de la carn de Crist. Vèncer la carn només és possible amb la força de l'Esperit, que revela com la nostra renúncia, el nostre sacrifici, el nostre dolor i mort participen de la passió del Senyor, sentint ja dins d'ells la força de la resurrecció.

L'ascesi, feta amb discerniment, és l'art de saber morir per ressuscitar.

El principi de la unió amb Déu no es troba en les pràctiques externes sinó en la lliure adhesió del cor.

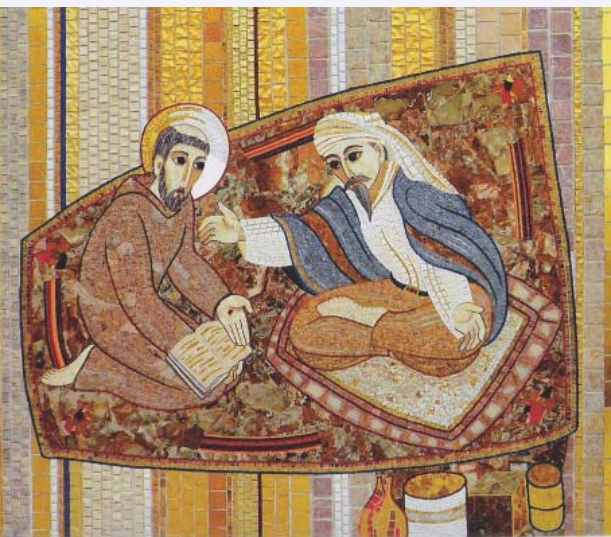
Francesc li ofereix al frare, totalment debilitat, dos trossos de pa, sense

minvar per això la peça sencera, símbol de l'abundància, d'un amor que raona de mode diferent. És un home totalment lliure.

LLIURE DE PREJUDICIS

Segons la lògica del temps de Francesc, el sultà era un dels principals enemics de la cristiandat.

Però Francesc, que veu les coses amb uns altres ulls, lliure de prejudicis i temors, va on el sultà, mogut únicament pel desig de predicar l'evangeli i buscar el martiri. El sultà queda profundament impactat davant l'actitud de Francesc i li demana que prolongui la seva estada amb ell.

Francesc, assegut sobre una catifa riquíssima, ofereix al sultà la paraula de Déu.

El martiri testimonia que Déu és més important que la nostra pròpia vida i que nosaltres estem tan immersos en el seu amor que som capaços fins i tot d'estimar els nostres enemics.

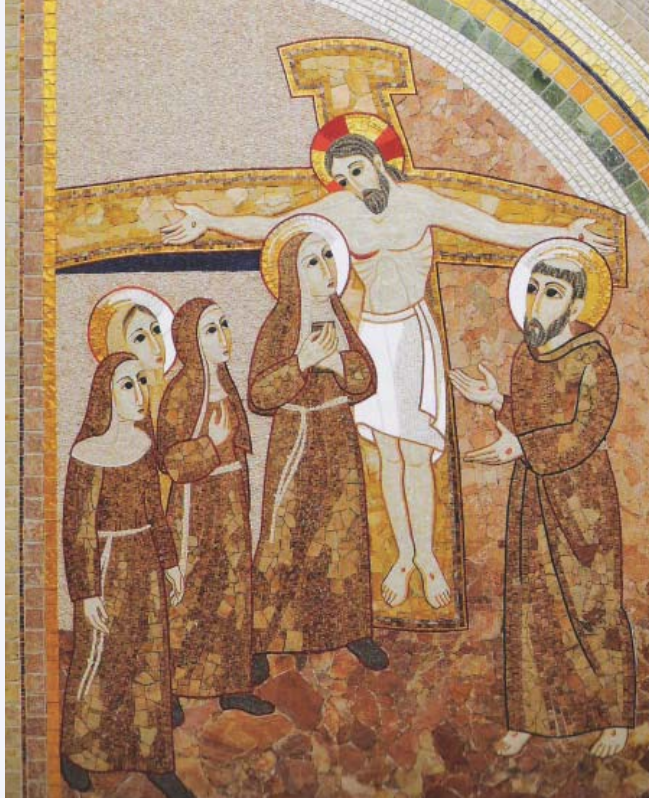

LA BELLESA ATRAU

La vida evangèlica de Francesc atrau també el cor de Clara. Però així com els frares han de caminar pel món i anunciar l'evangeli, les "dames pobres" estan cridades a mostrar, a través d'una vida amagada i orant, les relacions esposalles de l'Església amb Crist, la seva pertinença total a Ell.

L'escena representada guarda similitud amb l'antic esquema iconogràfic de Crist que des de la creu presenta la mare al seu fill i el fill (la Humanitat) a la seva mare.

Basat en aquest model, trobem sota la creu a tota la família franciscana: els frares, les clarisses i la tercera orde.

EL CONSOL DE LA VIDA PLENA

Potser hauria de ser la mort de Francesc l'escena que presidís el final d'aquest descens cap a la cripta. No obstant això, la mort apareix al principi, entrevista al baptisme. Amb la mort de l'home vell sorgeix la vida nova en Déu.

La vida rebuda en el baptisme, encara que es realitza a través d'un camí pasqual, no exempt de vicissituds dramàtiques, però, recull com a fruit el goig i la pau.

Francesc, vencedor del mal, és consolat pels àngels a través d'una suau música celestial.

Qui viu adherit a Déu, qui té el seu cor obert a l'Esperit, té ja el consol d'una vida plena.